

УДК 631.1.016(477.54/.62)

А.С. Міносян, канд. іст. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Л.І. Юрченко, д-р філос. наук, проф. (*НУЦЗУ, Харків*)

О.М. Варипаєв, канд. філос. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

СОЦІАЛЬНО-АНТРОПОЛОГІЧНА МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА НА СЛОБОЖАНЩИНІ

Методологічною основою дослідження динаміки та перспектив формування і розвитку сільськогосподарського виробництва на Слобожанщині є інституціональний підхід для розробки теоретичних прогностичних моделей, а також методи збору та аналізу емпіричних даних.

Інформаційно-емпірична база дослідження ґрунтується на аналізі історичного розвитку сільськогосподарської продукції на Слобожанщині та її сучасного біоенергетичного потенціалу з точки зору впливу на нього соціальних та антропологічних факторів.

Виявлення історичного розвитку сільськогосподарського виробництва на Слобожанщині у діахронічному та синхронічному вимірах сприяло виділенню низки факторів, які сприятимуть швидкому технологічному прогресу у сільському господарстві, що призводить до суттєвого зростання продуктивності.

У контексті розвитку ВДЕ у ЄС, нові правила та механізми розвитку яких прописані в Директиві Європейського Парламенту та Ради 2009/28/ЄС від 23 квітня 2009 р. про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел, встановлюються цільові показники (частки) відновлюваної енергії та обов'язкові до виконання критерії сталості для певних видів біопалив. Прийняті норми сталого розвитку пов'язані із використанням біопалив, стосуються: викидів парникових газів, зміни використання земель, охорони біорізноманіття, соціальних чинників впливу на розвиток біопалива, зокрема, ціни на продовольство та зайнятість населення. Вся сировина, що вироблена за межами ЄС і підлягатиме переробці в Європі, повинна відповідати з одного боку вимогам постанови щодо сталого виробництва, з іншого – забезпечення охорони клімату, тобто зменшення викидів парникових газів у атмосферу. Німеччина стала першою країною, яка впровадила критерії сталості для виробництва біопалива.

Нові положення передбачали можливість використання біомаси для енергетичних цілей без підтвердження відповідності критеріям сталості до 30 грудня 2010 року.

Із 1 січня 2011 р. постачальники біопалива повинні доводити походження сировини з врожаю 2010 р., або проходити процедуру сертифікації. Імпортери сировини та біопалив матимуть змогу отримати сертифікат сталості від Міжнародної системи сталого розвитку та вуглецевої сертифікації (англ. International Sustainability and Carbon Certification (ISCC)). Сертифікація охоплює усі ланки ланцюга постачання на основі методу балансу маси та може відбуватися в межах різних систем сертифікації, які на даний час розробляються.

Україна повинна своєчасно відреагувати на такі зміни, оскільки йдеться не тільки про правила постачання сировини до ЄС для енергетичних цілей, але й зміну відношення до земель сільськогосподарського призначення, зокрема збереження родючості земель, зниження рівня викидів CO₂, заборону вирощування сировини на землях підвищеного біорізноманіття певного регіону і країни в цілому.

Зважаючи на виклики суспільства до сталого розвитку, Україні необхідно враховувати це, і приймати заходи для власної енергетичної безпеки у комплексному поєднанні із економічною доцільністю, соціальною стабільністю та покращенням умов довкілля, тобто йдеться про поліпшення умов проживання людей.

Ці застереження відносяться до кожного сільськогосподарського підприємства, бо тільки їх дотримання є передумовою створення конкурентних переваг як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках.

Фундаментальною основою розвитку та поширення біологічних видів пального є наявність законодавчої бази у даній сфері. Аналізуючи нормативну базу, варто відмітити, що в перелічених документах прописані певні аспекти становлення ринку біологічних видів палива, проте, до цього часу не було необхідних норм, які б забезпечили регулювання їх виробництва та поширення.

Отже, аналізуючи законодавче регулювання розвитку біопаливної галузі, варто відмітити необхідність зорієнтування цілей державної політики у відповідність концепції сталого розвитку.

Також авторським колективом були запропоновані шляхи подальшого поширення дослідженої тематики у різноманітних виробничих ситуаціях у контексті формування біоенергетичного потенціалу та обґрунтування методології щодо його прогнозування.